

Občina Hrastnik
Pot Vitka Pavliča 5
1430 Hrastnik

REALIZACIJA
AKCIJSKEGA NAČRTA
ZA NEODVISNO ŽIVLJENJE INVALIDOV
V OBČINI HRASTNIK ZA OBDOBJE
2015-2018
V LETU 2016

Hrastnik, maj 2017

KAZALO

1	UVOD	4
2	OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE	5
2.1	MNOŽIČNI MEDIJI	5
2.2	DRUŠTVENE TISKOVINE	6
2.3	SEJMI, TRŽNICE IN PRIREDITVE NEVLADNIH ORGANIZACIJ	7
2.4	OMARICE ZA OBVEŠČANJE	7
2.5	PODPORA OBČINE HRASTNIK DRUŠTVENIM PROJEKTOM	8
2.6	VZGOJNO IZOBRAŽEVALNI ZAVODI	8
2.7	OZAVEŠČANJE INVALIDOV	10
3	DOSTOPNOST	11
3.1	ODPRAVLJANJE ARHITEKTONSKIH OVIR	11
3.2	OZNAČEVANJE PARKIRNIH MEST ZA INVALIDE	11
3.3	VKLJUČEVANJE INVALIDOV V SPREJEMANJE ODLOČITEV	11
4	VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE	13
4.1	VRTEC HRASTNIK	13
4.2	OSNOVNA ŠOLA NARODNEGA HEROJA RAJKA HRASTNIK	13
4.3	SREDNJEŠOLSKO, VIŠJEŠOLSKO IN VISOKOŠOLSKO IZOBRAŽEVANJE	13
4.4	ORGANIZIRANA PREDAVANJA	14
5	DELO IN ZAPOSLOVANJE	16
5.1	PODPORA ZAPOSLOVANJU INVALIDOV	16
5.2	SPodbujanJE INVALIDOV	16
6	FINANČNO-SOCIALNA VARNOST	18
6.1	OBČINA HRASTNIK	18
6.2	CENTER ZA SOCIALNO DELO HRASTNIK	20
6.2.1	<i>Socialno varstvene storitve</i>	20
6.2.2	<i>Institucionalno varstvo in oprostitev plačil socialno varstvenih storitev</i>	22
6.2.3	<i>Varstvo odraslih oseb z motnjami v telesnem in duševnem razvoju</i>	22
6.2.4	<i>Skrbnišтво nad odraslimi</i>	23
6.2.5	<i>Družinski pomočnik</i>	24
6.2.6	<i>Pravica do tolmača za slovenski znakovni jezik</i>	25

6.2.7	Družinski prejemki	25
6.2.8	Dodatne naloge po pogodbi z Občino Hrastnik	28
6.3	DOM STAREJŠIH HRASTNIK.....	28
6.4	DRUŠTVA, KI SO POVEZANA Z DELOM Z INVALIDI	28
6.5	ZBIRANJE SREDSTEV ZA HUMANITARNE IN DOBRODELNE NAMENE	30
6.5.1	Humanitarna akcija za Žigo Feleja.....	30
7	ZDRAVJE IN ZDRAVSTVENO VARSTVO.....	31
7.1	ZDRAVSTVENI DOM HRASTNIK	31
7.1.1	Ambulantna dejavnost	31
7.1.2	Referenčna ambulanta	32
7.1.3	Ambulanta za oskrbovance Doma starejših Hrastnik.....	32
7.1.4	Patronažna služba	33
7.1.5	Reševalna služba.....	33
7.1.6	Zdravstvena vzgoja za odraslo populacijo.....	33
7.2	REHABILITACIJSKI PROGRAMI DRUŠTEV	34
8	KULTURNO UDEJSTVOVANJE IN DRUŽENJE	38
8.1	KULTURNO UDEJSTVOVANJE.....	38
8.2	DRUŽENJE	40
9	ŠPORT IN REKREACIJA	44
9.1	PODPORA ŠPORTU IN REKREACIJI INVALIDOV.....	44
9.2	ŠPORTNI IN REKREACIJSKI PROGRAMI DRUŠTEV.....	44
10	VERSKO IN DUHOVNO ŽIVLJENJE	48
10.1	OBISKI VERSKEGA DELAVCA	48
11	SAMOORGANIZIRANJE INVALIDOV	49
11.1	PODPORA SAMOORGANIZIRANJU INVALIDOV	49
11.2	PROGRAMI DRUŠTEV IN INSTITUCIJ	49
12	STARANJE Z INVALIDNOSTJO IN MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE	50
12.1	PROJEKT STAREJŠI ZA STAREJŠE	50
12.2	MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE	51

1 UVOD

Občinski svet občine Hrastnik je na 7. redni seji, 23.6.2015, sprejel Akcijski načrt za neodvisno življenje invalidov v občini Hrastnik za obdobje 2015-2018. Sprejetje tega dokumenta je predstavljalo osnovo za nadaljnje delo Sveta za invalide pri Občini Hrastnik. Z Realizacijo akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v Občini Hrastnik za obdobje 2015-2018 v letu 2015 je Svet za invalide seznanil župana in Občinski svet na 14. redni seji, 30.06.2016.

Na osnovi realiziranih nalog v letu 2015 in pobud za opravljanje aktivnosti v letu 2016 si je Svet za invalide zadal nove naloge za leto 2016, ki so razvidne iz Operativnega načrta za neodvisno življenje invalidov v Občini Hrastnik za leto 2016, objavljenega na spletni strani Občine Hrastnik (http://hrastnik.si/obcina_hrastnik/obcinski_svet/svet_za_invalide).

Realizacija akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v Občini Hrastnik za obdobje 2015-2018 v letu 2016 je namenjena pregledu izvedenih aktivnosti, določenih z Operativnim načrtom za neodvisno življenje invalidov v Občini Hrastnik za leto 2016. Svet za invalide pri Občini Hrastnik bo z Realizacijo akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v Občini Hrastnik za obdobje 2015-2018 v letu 2016 seznanil župana, Občinski svet ter Zvezo delovnih invalidov Slovenije.

2 OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE

2.1 Množični mediji

Organizacije in institucije, ki so povezane z delom z invalidi, so obveščale javnost o svojem delu in invalidski tematiki preko različnih medijev.

Društvo invalidov Hrastnik

Društvo invalidov Hrastnik (DI Hrastnik) je redno in ažurno obveščalo o svojih aktivnostih preko različnih virov obveščanja:

- Radio Aktual Kum (tedenska oddaja Srebrni val),
- zasavski časopis Zasavski tednik,
- hrastniški časopis Hrastov list,
- spletna stran DI Hrastnik (www.invalidi-hrastnik.si),
- spletna stran Zveze delovnih invalidov Slovenije (www.zdis.si),
- spletna stran Občine Hrastnik (www.hrastnik.si),
- spletna stran Zasavc (ww.zasavc.net),
- spletna stran Zasavskih onlajn novic (www.zon.si).

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik je obveščalo svoje člane in širšo javnost preko:

- svoje spletne strani (www.sozitje-hrastnik.si),
- svoje strani na facebook,
- spletne strani Občine Hrastnik (www.hrastnik.si),
- občinskega glasila Hrastov list.

Društvo diabetikov Hrastnik

Društvo diabetikov Hrastnik je obveščalo svoje člane in širšo javnost o svojih aktivnostih preko:

- svoje strani na facebook,

- spletne strani Zveze diabetikov (www.diabetes-zveza.si)
- spletne strani Občine Hrastnik (www.hrastnik.si),
- občinskega glasila Hrastov list.

Svet za invalide pri Občini Hrastnik

Predsednik Sveta se je sestel z odgovornim urednikom lokalnega časopisa Hrastov list glede obveščanja o Občini po meri invalidov v lokalnem časopisu. V Hrastovem listu se bo:

- enkrat letno poročalo o aktivnostih Sveta za invalide,
- nadaljevalo s poročanjem o aktivnostih društev, povezanih z delom z invalidi in težje gibljivimi, na osnovi prejetih poročil društev in glede na omejen obseg Hrastovega lista.

Prispevek o aktivnostih Sveta za invalide je bil objavljen v 17. številki Hrastovega lista (oktober 2016).

2.2 Društvene tiskovine

Društva, ki so povezana z delom z invalidi, so ob zaključku leta izdala brošure o svojem delu ali letne preglede izvršenih aktivnosti v obliki biltena oz. letopisa.

Društvo invalidov Hrastnik

Društvo invalidov Hrastnik je svoje aktivnosti že tradicionalno povzelo v letnem biltenu, ki je bil izdan v nakladi 250 izvodov. Bilten je bil razdeljen članom na zboru članov, vsem pa je dostopen tudi na sedežu društva ter na društveni spletni strani (www.invalid-hrastnik.si).

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik je predstavilo svoje dejavnosti v jubilejnem biltenu Pod dežnikom društva Sožitje Hrastnik 2015, ki so ga prejeli vsi člani in podporniki.

Društvo vojnih invalidov Zasavje

Društvo vojnih invalidov Zasavje (DVI Zasavje) je izdalo interni letni bilten, ki so ga prejeli vsi člani društva brezplačno.

2.3 Sejmi, tržnice in prireditve nevladnih organizacij

Društva so širšo in strokovno javnost seznanjala z invalidsko tematiko na organiziranih tržnicah in ostalih prireditvah nevladnih organizacij.

Društvo invalidov Hrastnik

DI Hrastnik je širšo in strokovno javnost seznanjala z invalidsko tematiko tudi na:

- Tržnici hrastniških društev, organizacij in malih podjetij, ki poteka v sklopu Poletnega festivala Knjižnice Antona Sovreta Hrastnik (16.6.2016),
- Festivalu zasavske kulinarike Funšterc (10.9.2016).

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

V letu 2016 je Društvo sožitje seznanjalo širšo in strokovno javnost z invalidsko tematiko tudi na:

- Želodkovem festivalu (3.9.2016).

Društvo diabetikov Hrastnik

Dejavnost društva je bila predstavljena na:

- obeležitvi svetovnega dneva zdravja NIJZ (13.4.2016, Mladinski center Hrastnik, 15 udeležencev).
- Tržnici hrastniških društev, organizacij in malih podjetij, ki poteka v sklopu Poletnega festivala Knjižnice Antona Sovreta Hrastnik (16.6.2016).

2.4 Omarice za obveščanje

Omarice za obveščanje o invalidski tematiki so na pobudo Sveta za invalide pri Občini Hrastnik nameščene v Hrastniku, na Dolu pri Hrastniku in v Podkraju.

Društvo invalidov Hrastnik

V vseh treh omaricah društvo nenehno objavlja kontaktne podatke ter letni program srečanj in ekskurzij, poleg tega pa posamezne mesečne aktivnosti še posebej izpostavlja s posebnim obvestilom. Članstvo seznanja tudi s posebnimi ugodnostmi, ki jih invalidom nudijo slovenska naravna zdravilišča.

Društvo diabetikov Hrastnik

V omaricah Občine po meri invalidov je društvo objavilo letni program aktivnosti in posamezna vabila na organizirana srečanja.

Ostala društva

Ostala društva, vključena v Akcijski načrt za neodvisno življenje invalidov, so obvestila objavljala v svojih društvenih omaricah.

2.5 Podpora Občine Hrastnik društvenim projektom

Občina Hrastnik je podpirala pomembnejše akcije, ki so imele za cilj osveščanje občanov o položaju invalidov v družbi, in sicer:

- razstava ročnih del Društva invalidov Hrastnik (Galerija KRC Hrastnik, 1.3.-3.3. 2016),
- v mesecu aprilu 2016 je v Delavskem domu potekala območna plesna revija Plesno popotovanje v organizaciji ZKD Hrastnik in JSKD – območna izpostava Trbovlje. Na tej reviji so kot plesalci sodelovali varovanci iz Varstveno delovnega centra Zagorje.

2.6 Vzgojno izobraževalni zavodi

Vzgojno izobraževalni zavodi so v svoje programe na različne načine vključevali sporočila o pravicah invalidov in razvijali pozitivne odnose do različnosti in invalidnosti.

Vrtec Hrastnik

V vrtcu Hrastnik se zavedajo, da je otrokov razvoj in napredek odvisen tudi od socialne sprejetosti ter podpore vrstnikov oz. otrok v oddelku, na enoti in v celotnem vrtcu. V ta namen otroke s posebnimi potrebami vključujejo v vse dejavnosti v vrtcu in hkrati ostale otroke preko pogovora in igre ozaveščajo, da jih pri določenih opravilih strpno počakajo, jim prisluhnejo ter nudijo pomoč, hkrati pa jih enakopravno sprejemajo v igralne aktivnosti.

Specialna pedagoginja redno obvešča tako starše otrok, ki imajo individualno pomoč, kot tudi strokovne delavce oddelka o napredku in morebitnih dodatnih aktivnostih. Na koncu šolskega leta specialna pedagoginja evalvira individualiziran program oz. oceni osvojena znanja in spretnosti otrok. Z evalvacijo programa seznanijo strokovne delavke oddelka ter osebno in pisno tudi starše. V letu 2016 sta se za določen čas s polovičnim delovnim časom

zaposlili dve spremljevalki za gibalno ovirana otroka na osnovi odločb Zavoda za šolstvo RS. Za vse strokovne delavce je Vrtec organiziral izobraževanje na temo Temeljni postopki oživiljanja in s tem pridobil certifikat „Naj srček bije“.

Osnovna šola narodnega heroja Rajka Hrastnik

Na šoli posvečajo posebno pozornost osveščanju učencev o invalidnih osebah v okviru programa preventivnih dejavnosti. Vsako leto tako obeležijo svetovni dan invalidov in v ta namen potekajo na urah oddelčnih skupnosti številni razgovori na temo pravic invalidov in težav, s katerimi se invalidi srečujejo v vsakdanjem življenju. Izdelujejo se plakati, ki jih predstavijo ostalim učencem šole. Na podoben način se vsako leto obeleži tudi svetovni dan bele palice, svetovni dan zdravja, mednarodni dan starejših ter mednarodni dan ljudi s posebnimi potrebami. Večina aktivnosti v programu je namenjenih osveščanju učencev, kako ohranjati zdravje tudi z namenom, da se prepreči nastanek invalidnosti.

Sodelovali so tudi z Društvom upokojencev, in sicer v projektu Starejši za starejše. V knjižnici Antona Sovreta so na prireditvi ob materinskem dnevu presenetili udeleženke prireditve z voščilnicami, ki so jih izdelali učenci, in s prebiranjem recitacij o dedkih in babicah.

Na šoli že vrsto let poteka projekt medgeneracijskega povezovanja „Sadeži družbe“, ki se izvaja pod okriljem Slovenske filantropije. V letu 2016 je bilo vključenih 20 učencev 8. in 9. razreda, ki so na osnovi dogovora enkrat tedensko obiskovali stanovalce Doma starejših Hrastnik in jim popestrili popoldanske urice.

Učenci vsako leto pridobivajo nova znanja o sladkorni bolezni v sodelovanju z Društvom diabetikov Hrastnik. Tako je bilo tudi v letu 2016. Učenci so se preizkusili tudi na tekmovanju iz znanja o tej bolezni. Najprej na šolskem nivoju, kjer so osvojili 12 bronastih priznanj, na državnem pa 3 srebrna ter 2 zlati priznanji.

Učenci I. in II. triade so sodelovali na natečaju Zveze delovnih invalidov Slovenije in na temo „Težave invalida v njegovem okolju“ ustvarjali likovne izdelke. Risbice nekaterih učencev so bile objavljene v Zborniku.

Že kar nekaj let pa na šoli, v sodelovanju s članicami Društva invalidov Hrastnik, organizirajo delavnice izdelovanja cvetja iz krep papirja za učence 5. razreda. Zainteresirani učenci III. triade pa so se udeležili delavnice izdelovanja nakita, prav tako v izvedbi Društva invalidov Hrastnik.

2.7 Ozaveščanje invalidov

Ozaveščanje delovnih invalidov o njihovih pravicah in možnostih ukrepanja ob morebitnih zlorabah in nasilju se je zagotavljalo z izobraževanjem na usposabljanjih Zveze delovnih invalidov Slovenije (ZDIS) ter s sodelovanjem v različnih oblikah vseživljenjskega učenja.

Društvo invalidov Hrastnik

Ozaveščanje delovnih invalidov o njihovih pravicah in možnostih ukrepanja ob morebitnih zlorabah in nasilju se je odvijalo z izobraževanjem na usposabljanjih Zveze delovnih invalidov Slovenije (ZDIS).

Na usposabljanjih ZDIS za aktivno življenje in delo (zaposleni in trenutno brezposelni invalidi) so se leta 2016 usposabljali 4 člani in članice Društva invalidov Hrastnik:

- 1 član 1. in 2.4.2016 v Zrečah,
- 1 član 16. in 17.9.2016 v Čatežu,
- 2 članici v času od 20. do 27.11.2016 v Moravskih Toplicah.

Na usposabljanjih ZDIS za aktivno sodelovanje in neodvisno življenje invalidov (invalidi, ki prostovoljno opravljajo veliko odgovornega dela na društvih) se je leta 2016 usposabljalo 6 članic in članov DI Hrastnik:

- 2 člana 4. in 5.3.2016 v Dobrni,
- 2 člana 6. in 7 5.2016 v Topolšici,
- 2 člana 25. in 26 11.2016 v Termah Ptuj.

DI Hrastnik je tako v letu 2016 zagotovilo posebno ozaveščanje o pravicah delovnih invalidov in možnostih ukrepanja ob morebitnih zlorabah in nasilju 10 članicam in članom društva.

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Devet članov društva s spremljevalci se je udeležilo tabora tedenskih oblik vseživljenjskega učenja, ki ga organizira Zveza Sožitje. Tabori so potekali v mesecu juliju v Izoli. V mesecu oktobru pa se je 46 članov udeležilo vikend seminarja v Termah Topolšica.

3 DOSTOPNOST

3.1 Odpravljanje arhitektonskih ovir

V letu 2016 so se proučile možnosti za realizacijo odprave arhitektonskih ovir, določenih z Operativnim načrtom za neodvisno življenje invalidov v občini Hrastnik za leto 2016:

- klančina za nemoten dostop invalidnim osebam do blagajne Delavskega doma Hrastnik (klančina bo predvidoma urejena leta 2017),
- klančini pločnika pred Mercatorjem na lokaciji Log 1-Log 2 (klančini bosta predvidoma urejeni leta 2017),
- dostop z oprijemali v Mladinski center Hrastnik za gibalno ovirane obiskovalce (dostop z oprijemali bo predvidoma urejen leta 2017),
- lažji dostop invalidnim osebam v stanovanjska objekta Log 28 a in Log 28 b (odprava arhitektonskih ovir na tem območju je zelo zahteven projekt, proučili več možnosti, proučevanje novih možnosti se bo nadaljevalo v letu 2017),
- lažji dostop za invalide/voziček iz parkirišča pri pokopališču na Dolu pri Hrastniku do vhoda v poslovilni objekt (Program izvajanja gospodarskih javnih služb v Občini Hrastnik za leto 2017, pripravljen s strani koncesionarja KSP Hrastnik d.d., vsebuje plan, da se bo v letu 2017 s sredstvi iz proračuna Občine Hrastnik izvedlo asfaltiranje makadamskih površin na pokopališču na Dolu pri Hrastniku).

3.2 Označevanje parkirnih mest za invalide

V občini Hrastnik je v celoti urejena ustrezna horizontalna in vertikalna označitev parkirnih mest za invalidne osebe. Predlogov za dodatno označitev parkirnih mest v letu 2016 ni bilo prejetih. Obstoječa označitev parkirnih mest za invalide se je tekoče vzdrževala.

3.3 Vključevanje invalidov v sprejemanje odločitev

Predstavniki društev, ki so povezana z delom z invalidi, ter predstavniki zavodov, ki se v občini ukvarjajo z invalidi, so vključeni v Svet za invalide pri Občini Hrastnik.

Svet za invalide je pripravil Operativni načrt za neodvisno življenje invalidov v občini Hrastnik za leto 2016 ter ga začel uresničevati preko posameznih nosilcev. Temeljni cilj načrta je izvedba aktivnosti in ukrepov za izboljšanje kakovosti življenja invalidov.

4 VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

4.1 Vrtec Hrastnik

Zaradi premajhnega števila otrok s posebnimi potrebami tudi v šolskem letu 2015/2016 ter 2016/2017 v Vrtcu Hrastnik ni bil oblikovan razvojni oddelek. Razvojni oddelek je za celotno regijo oblikovan v Vrtcu Trbovlje, v katerega so bili vključeni 3 otroci, za katere je Zavod za šolstvo izdal odločbo o usmeritvi in imajo stalno prebivališče v občini Hrastnik.

V Vrtec Hrastnik je bilo v koledarskem letu 2016 vključeno 12 otrok s posebnimi potrebami (na podlagi Odločb Zavoda RS za šolstvo). Vsi otroci so vključeni v redne oddelke.

Večina otrok je usmerjena zaradi manjših razvojnih zaostankov in jim na podlagi odločbe pripada do 3. ure tedensko individualnega dela s specialno pedagoginjo, praviloma izven oddelka, v katerega so sicer vključeni.

Specialna pedagoginja v prvem mesecu po prejeti odločbi opazuje otroke, kako funkcionirajo v in izven oddelka, v skupini ter individualno, nato pa sestavi Individualiziran načrt dela, ki je prilagojen vsakemu otroku tako, da optimalno razvije njegove sposobnosti in spretnosti.

Sam načrt seveda nastaja v dogovoru s strokovnimi delavci oddelka, katerega otrok obiskuje in s pisnim soglasjem staršev otroka. O vsakem otroku tudi vodi predpisano Osebno mapo.

4.2 Osnovna šola narodnega heroja Rajka Hrastnik

Na OŠ NH Rajka Hrastnik, podružnični šoli Dol pri Hrastniku in podružnici Log, so imeli v letu 2016 vključenih 21 učencev, ki so po Zakonu o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami razvrščeni kot dolgotrajno bolni. V okviru te številke imajo 4 učence, ki so gibalno ovirani, ena učenka pa ima dodeljenega začasnega spremljevalca. Potrebe teh učencev so bile teme pogovora na pedagoških konferencah in urah oddelčnih skupnosti.

4.3 Srednješolsko, višješolsko in visokošolsko izobraževanje

Na osnovi Pravilnika o štipendiranju v občini Hrastnik se vsako leto razpiše podelitev vsaj ene štipendije za študente s posebnimi potrebami s prebivališčem v občini Hrastnik. V letu 2016 je iz sredstev proračuna občine prejela štipendijo 1 oseba s posebnimi potrebami.

4.4 Organizirana predavanja

Organizacije in institucije, ki so povezane z delom z invalidi, so organizirale predavanja z invalidsko tematiko.

Društvo invalidov Hrastnik

DI Hrastnik je leta 2016 organiziralo 2 predavanji z invalidsko tematiko:

- predavanje na temo invalidnosti, 13.5.2016: Zakaj boli križ in odkod bolečine v sklepih? (Galerija KRC Hrastnik, predaval Ladislav Golouh, dr.med., 48 udeležencev),
- predavanje in delavnica na temo preprečevanja in lajšanja bolezni, 17.11.2016: Izobraževanje o poznavanju in uporabi začimbnic in zdravilnih zelišč (sejna dvorana DI Hrastnik, predavanje in delavnica članic Društva za zdravilne rastline Zasavje, 23 udeležencev).

Društvo diabetikov Hrastnik

Društvo diabetikov Hrastnik je leta 2016 organiziralo 3 predavanja:

- predavanje o sladkorni bolezni (24.2.2016, večnamenski objekt KS Steklarna, 16 udeležencev),
- strokovno predavanje o tehničnih pripomočkih za sladkorne bolnike z merjenjem (8.11.2016, večnamenski objekt KS Steklarna, 20 udeležencev),
- strokovno predavanje o diabetični Retinopatiji z merjenjem (22.11.2016, večnamenski objekt KS Steklarna, 15 udeležencev).

Društvo diabetikov Hrastnik je sodelovalo z učenci Osnovne šole narodnega heroja Rajka Hrastnik v pripravi na državno šolsko tekmovanje v znanju iz sladkorne bolezni.

Članice in člani Društva diabetikov Hrastnik so se udeležili tudi:

- predavanj, ki so bila organizirana na preventivnih okrevanjih in srečanjih diabetikov,
- posvetov, ki jih je organizirala Zveza diabetikov Slovenije ter
- javne tribune o zdravstveni zakonodaji (17.10.2016, RCR Hrastnik, 32 udeležencev).

Društvo vojnih invalidov Hrastnik Zasavje

DVI Zasavje je leta 2016 organiziralo 2 predavanji z zdravstveno tematiko:

- predavanje o osteoporozi (Trbovlje, 14.3.2016, 13 udeležencev),

- predavanje o enologiji (Trbovlje, 7.11.2016, 11 udeležencev).

Društvo Hrbteničarjev Zasavje

Člani društva so se izobraževali na strokovnih predavanjih, in sicer:

- skupaj z DI Hrastnik so 14.5.2016 organizirali predavanje na temo Premagovanje invalidnosti (prisotnih 17 članov društva),
- 24.10 2016 so organizirali skupaj z DI Hrastnik predavanje na temo Telesne vaje proti bolečinam, predavatelj Peter Albreht (15 udeležencev).

Zdravstveni dom Hrastnik

Zdravstveno vzgojne aktivnosti so v Zdravstvenem domu Hrastnik (ZD Hrastnik) potekale preko zdravstveno vzgojnega centra. Aktivnosti so potekale v samem domu in izven njega. Izven zdravstvenega doma so aktivnosti potekale v vrtcih, v šoli, raznih društvih ter gospodarskih družbah.

Skozi celotno leto 2016 je ZD Hrastnik izvajal brezplačne CINDI delavnice:

- Zdravo hujšanje,
- Zdrava prehrana,
- Telesna dejavnost,
- Zdrav življenjski slog,
- Test hoje,
- Dejavniki tveganja,
- Delavnica za prenehanje kajenja ter
- Delavnica Spopadanje z depresijo.

Prav tako pa je ZD Hrastnik omogočil zainteresiranim društvom postavitve stojnice in izvajanje zdravstvene vzgoje občanov, ki so prihajali v zdravstveni dom (Dan ledvic, Rožnati oktober).

5 DELO IN ZAPOSLOVANJE

5.1 Podpora zaposlovanju invalidov

Občina Hrastnik

V okviru občinskega proračuna so se tudi v letu 2016 zagotavljala sredstva za sofinanciranje javnih del. Pri zaposlovanju na javna dela so imele glede na zahtevnost del in zahtevano stopnjo strokovne izobrazbe prednost brezposelne invalidne osebe.

Preko javnih del je bilo v letu 2016 na področju družbenih dejavnosti in komunalno cestne infrastrukture zaposlenih 28 občanov, od tega 4 invalidni osebi.

Urad za delo Hrastnik

Urad za delo Hrastnik napotuje invalidne osebe tako kot ostale brezposelne osebe, ki so prijavljene na zavodu, v zaposlitve (v skladu z njihovo delazmožnostjo) ter v razne ukrepe aktivne politike zaposlovanja in delavnice vseživljenjske karijerne orientacije.

Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, ki je bil sprejet v letu 2004 (UPB1 - Ur. l. RS št. 100/05) nalaga Zavodu vrsto novih dejavnosti na področju ugotavljanja in zaposlovanja invalidov. Po tem zakonu je Zavod pristojna institucija, ki določeni skupini oseb z okvaro zdravja in zmanjšano delovno zmožnostjo, ki sicer po drugih predpisih ne more pridobiti statusa invalida, le-tega ugotovi po določenem predpisanem postopku in odloča o drugih pravicah invalida. Govorimo o postopkih odločanja za:

- priznanje statusa invalida,
- priznanje pravice do zaposlitvene rehabilitacije ter
- ugotavljanje zaposljivosti.

V letu 2016 je bilo v občini Hrastnik vključenih v postopke zaposlitvene rehabilitacije 9 brezposelnih oseb.

V občini Hrastnik se je v letu 2016 zaposlilo 26 invalidnih brezposelnih oseb.

5.2 Spodbujanje invalidov

Člani DI Hrastnik so se redno udeleževali Usposabljanj za aktivno življenje in delo, ki jih za zaposlene in brezposelne (iskalce zaposlitve) invalide organizira ZDIS.

Društvo invalidov Hrastnik

Na usposabljanjih za aktivno življenje in delo (zaposleni in trenutno brezposelni invalidi) so se leta 2016 usposabljali 4 člani in članice DI Hrastnik:

- 1 član 1. in 2.4.2016 v Zrečah,
- 1 član 16. in 17.9.2016 v Čatežu,
- 2 članici v času od 20. do 27.11.2016 v Moravskih Toplicah.

6 FINANČNO-SOCIALNA VARNOST

6.1 Občina Hrastnik

Občina Hrastnik je tudi v letu 2016 v proračunu občine zagotavljala sredstva za izvajanje različnih socialno varstvenih dejavnosti, in sicer:

- zagotavljala so se sredstva za plačilo razlike med ekonomsko ceno bivanja v domovih institucionalnega varstva in plačilom, katerega lahko na osnovi Uredbe o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev (Ur. list RS št. 110/2004, 124/2004 in spremembe) plačajo zavezanci (oskrbovanci in njihovi ožji družinski člani). V letu 2016 je občina v povprečju doplačevala domsko varstvo 55-im občanom, ki jih je največ vključenih v Dom starejših Hrastnik (povprečno mesečno je bilo v letu 2016 vključenih 22 občanov ali 3 manj kot v povprečju leta 2015). Drugi občani pa so vključeni v domove širom Slovenije (v povprečju 32 občanov). Za te namene so bila v letu 2016 porabljen sredstva v višini 356.220 EUR.
- zagotavljala so se sredstva za nego in pomoč na domu, katero je dolžna organizirati občina na osnovi Zakona o lokalni samoupravi. To službo izvaja na osnovi sprejetega odloka s 1.4.2000 Dom starejših Hrastnik. Pomoč na domu zajema:
  - gospodinjsko pomoč (prinašanje enega pripravljenega obroka ali nabava živil, pomivanje uporabljene posode, osnovno čiščenje bivalnega prostora z odnašanjem smeti, postiljanje in osnovno vzdrževanje spalnega prostora),
  - pomoč pri temeljnih dnevni opravilih (pomoč pri oblačenju, slačenju, umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, vzdrževanje in nega ortopedskih pripomočkov),
  - pomoč pri ohranjanju socialnih stikov (vzpostavljanje mreže z okoljem, s prostovoljci in sorodstvom, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca ter priprava upravičenca na institucionalno varstvo).

Pomoč na domu so izvajale 4 delavke. Cena storitev pomoči na domu je bila oblikovana na osnovi določil Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev (Ur. list RS št. 36/02 in njihove spremembe). Cena storitve obsega stroške vodenja izvajalca, ki jo mora v celoti kriti občina v obliki subvencije in stroške za neposredno

socialno oskrbo. V letu 2016 je pomoč na domu koristilo v povprečju 53,2 uporabnikov, v letu 2015 pa 57,9. Največ uporabnikov je starih 80 let in več, druga starostna skupina pa so uporabniki, ki so stari od 65 do 79 let. Za te namene se je v letu 2016 namenilo 115.084 EUR.

- na podlagi veljavne zakonodaje ima pravico do izbire družinskega pomočnika polnoletna oseba s težko motnjo v duševnem razvoju ali težko gibalno ovirana osebe, ki potrebuje pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb (invalidna oseba). Družinski pomočnik je oseba, ki invalidni osebi nudi pomoč, ki jo potrebuje. Lahko je ta oseba tudi družinski član (eden od staršev). Družinski pomočnik ima na podlagi zakona pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek, oziroma sorazmernega dela plačila za izgubljeni dohodek v primeru dela s krajšim delovnim časom od polnega. Sredstva za delno plačilo za izgubljeni dohodek in del prispevkov za socialno zavarovanje zagotavlja občina. O tej pravici na podlagi javnega pooblastila z odločbo odloči pristojni Center za socialno delo. V letu 2016 se je sofinanciralo delno plačilo za izgubljen dohodek 6 družinskim pomočnikom. Za te namene so bila porabljena sredstva v višini 57.412 EUR.
- skupaj z Občino Trbovlje se je sofinanciral prevoz varovancev Varstveno delovnega centra Zagorje ob Savi, ki prihajajo iz Hrastnika in Trbovelj. S sredstvi v višini 7.000 EUR se je sofinanciral prevoz 27 varovancem iz Hrastnika (21 v letu 2015).
- občanom iz socialno ogroženih družin so se zagotavljala sredstva za nabavo šolskih potrebščin in ozimnice na osnovi javni razpisa. Postopke je izvajal Center za socialno delo. Na razpis za nakup šolskih potrebščin je prispelo 83 vlog (v letu 2015 jih je prispelo 74). Pozitivno je bilo rešenih 59 vlog (58 v letu 2015) za 101 otroka (v letu 2015 za 100 otrok). Pomoč je znašala 118,80 EUR/otroka (v letu 2015 je znašala 120 EUR). Za pridobitev pomoči za nakup ozimnice je prispelo 226 vlog (211 v letu 2015). Pozitivno je bilo rešenih 188 vlog (180 v letu 2015) za 423 občanov (v letu 2015 za 407 občanov). Pomoč je znašala od 41 EUR za eno člansko družino do 280 EUR za 7 člansko družino. Za te namene se je v letu 2016 namenilo 28.838 EUR.

6.2 Center za socialno delo Hrastnik

Center za socialno delo Hrastnik (CSD Hrastnik) je tudi v letu 2016:

- zagotavljal izvajanje ukrepov socialne pomoči skladno s področno zakonodajo (prva socialna pomoč, varstvo odraslih oseb z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, pravica do dodatka za tujo nego in pomoč, pravica do izbire družinskega pomočnika, družinski prejemki...) ter
- opravljal dodatne naloge po pogodbi z Občino Hrastnik (podeljevanje enkratnih denarnih socialnih pomoči za šolske potrebščine, podeljevanje enkratnih denarnih socialnih pomoči za ozimnico, izdelava socialnih poročil in mnenj za kritje stroškov pogreba s strani občine...).

6.2.1 Socialno varstvene storitve

Prva socialna pomoč je osnovna storitev, ki pomaga uporabniku prepoznati stisko in ga usmeriti pri reševanju problema. Je torej pomoč posamezniku, da prepozna in opredeli stiske ali težave, da oceni mogoče rešitve in se seznanji z mogočimi storitvami, dajatvami, z obveznostmi, ki sledijo izbiri, ter, da se mu predstavi mrežo in programe izvajalcev, ki mu lahko pomagajo. Ena storitev, po normativu, traja povprečno 45 minut.

Leto	Število opravljenih storitev
2014	203
2015	279
2016	156

Storitev osebna pomoč, ki obsega svetovanje, vodenje in urejanje. V letu 2016 je bilo v svetovanje vključeno 5 oseb. To je strokovna pomoč posamezniku v stiskah ali težavah, ki jih sam ne zna ali ne zmore rešiti in ki je pripravljen spremeniti svoje vedenje, poiskati ustrezne rešitve in urediti odnose z drugimi osebami v socialnem okolju. Uporabniki so posameznik v socialnih stiskah in težavah, ki jih zaznava vendar jih ne zna ali ne zmore sam rešiti, zmožen pa je dejavno sodelovati v svetovalnem procesu in se za storitev odloči prostovoljno (to je svetovalni proces, kjer mora upravičenec podpisati dogovor).

Storitev pomoč družini za dom, kot strokovno svetovanje in pomoč družini pri urejanju odnosov med družinskimi člani, pri skrbi za otroke ter usposabljanje družine za opravljanje njene vloge v vsakdanjem življenju.

Uporabniki so lahko :

- posameznik in družina v primerih, ko izhajajo socialne stiske iz neurejenih odnosov v družini in so rešljive le s spremembami odnosov v družini kot celoti;
- družina, kadar le ta išče strokovni svetovanje in pomoč pri skrbi za otroke;
- družina, ko potrebujeta dva ali več družinskih članov za zagotavljanje normalnih razmer za obstanek in razvoj družine trajnejšo podporo in vodenje. Za storitev se mora posameznik ali družina odločiti prostovoljno.

V storitev je bilo v letu 2014 vključenih 10 družin.

V storitev je bilo v letu 2015 vključenih 8 družin.

V storitev je bilo v letu 2016 vključenih 7 družin.

Druge neopredeljene naloge – krizne situacije - VARSTVO ODRASLIH

Ker to niso naloge v okviru javnih pooblastil pa tudi ne naloge po zakonu, jih centri za socialno delo izvajajo kot osnovno strokovno socialno delo – pomoč človeku v stiski.

Značilnost teh nalog je, da obstaja pobudnik naloge, pritožnik, ki se (ponavadi) sklicuje na splošno moralno dolžnost reagiranja centra za socialno delo, ali pa da se uporabnik sam obrne na center ali da center oziroma delavci centra zaznajo krizni položaj, ki ni posebej zakonsko opredeljen in za izvajanje ukrepov socialna služba nima jasnih in določenih pooblastil. Naloge imajo elemente storitev in lahko v nadaljevanju preidejo v naloge po zakonu in javna pooblastila.

Namen naloge: Ponuditi konkretno pomoč, intervencijo posameznikom v položajih, v katerih zaradi stisk in težav ogrožajo sebe oz. druge. Krizne položaje lahko definiramo, kot tiste, ki vsaj na prvi pogled zahtevajo neki odgovor, poseg, intervencijo, ki naj bi bila odgovor na neko bolj ali manj določeno grožnjo, nevarnost. Lahko gre za trenutna ali dolgotrajnejša stanja.

Uporabniki teh storitev so lahko: ljudje z akutnimi ali dolgotrajnejšimi duševnimi stiskami, osebe brez državljanstva, starejši ljudje, ki jim neformalne mreže ne dajejo toliko opore, kot jo potrebujejo, ljudje, ogroženi zaradi medgeneracijskih konfliktov...

Uporabniki teh storitev so lahko tudi pritožniki, ki jih tako vedenje, način življenja motijo; bližnji, ki jih posamezna dejanja, stališča, način življenja bremenijo in spravijo v stisko...

Leto	Število obravnavanih oseb/primerov
2013	33
2014	40
2015	42
2016	43

6.2.2 Institucionalno varstvo in oprostitev plačil socialno varstvenih storitev

Domsko varstvo pomeni, da starostniki in njihovi svojci za razreševanje socialnih in zdravstvenih stisk in težav potrebujejo organizirano strokovno pomoč. Takšna je organizirana v javnih socialno varstvenih zavodih, ki stanovalcem zagotavlja bivanje, primerno prehrano, potrebno pomoč in postrežbo, zdravstveno oskrbo in zdravstveno nego.

CSD Hrastnik je vodil postopke oprostitve plačila storitve institucionalnega varstva za uporabnike in zavezance.

Leto	Število odločb za institucionalno varstvo	Število odločb za pomoč na domu
2014	144	-
2015	119	-
2016	114	-

6.2.3 Varstvo odraslih oseb z motnjami v telesnem in duševnem razvoju

Namen je zagotavljanje oblik družbenega varstva ter zaščita pravic in koristi oseb s posebnimi potrebami, uporabniki pa so osebe, ki postanejo polnoletne in potrebujejo pomoč pri samostojnem življenju in delu oziroma pridobijo status invalida po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb. S tem se urejajo oblike varstva zmerno, težje in težko duševno ter najtežje telesno prizadetih oseb, ki se ne morejo usposobiti za samostojno življenje in delo (invalidi) in pri katerih je ugotovljeno, da je nastala prizadetost v otroški oziroma mladostni dobi do dopolnjenega 18. leta starosti oziroma v času rednega šolanja, vendar najdlje do 26. leta starosti. Oblike družbenega varstva po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb so naslednje:

- varstvo v splošnih in posebnih socialnih zavodih,
- varstvo v drugi družini,

- nadomestilo za invalidnost,
- dodatek za tujo nego in pomoč.

V letu 2016 ni bilo na novo priznana pravica oz. status za invalidne osebe. Na dan 31.12.2016 je imelo status odrasle invalidne osebe 40 občanov Hrastnika. Od tega jih 29 prejema nadomestilo za invalidnost, 19 pa jih ima pravico do nege¹. Do dodatka za tujo nego in pomoč ima pravico invalid, ki mu je za osnovne življenjske potrebe neogibna stalna pomoč in postrežba druge osebe. Mnenje izda invalidska komisija pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. O upravičenosti do dodatka za tujo nego in pomoč izda odločbo center za socialno delo.

6.2.4 Skrbništvo nad odraslimi

Skrbništvo za osebe, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost

V letu 2016 je CSD Hrastnik vodil in spremljal 6 oseb, ki so postavljene pod skrbništvo. Dolžnost skrbnika so v večini primerov prevzeli njihovi sorodniki. Od teh šestih je dvema (2) odraslima oseba skrbnik CSD Hrastnik – obe osebi sta v institucionalnem varstvu. V enem primeru je bil v letu 2016 osebi zamenjan stalni skrbnik.

Čez leto je CSD Hrastnik sodeloval s skrbniki neposredno, z varovanci pa neposredno ali posredno po njihovih skrbnikih.

Skrbništvo za posebni primer

Center za socialno delo, v skladu z 211. členom Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, postavi skrbnika za poseben primer ali skrbnika za določeno vrsto opravil odsotni osebi, katere prebivališče ni znano, pa tudi nima zastopnika, neznanemu lastniku premoženja, kadar je potrebno, da nekdo za to premoženje skrbi, pa tudi v drugih primerih, kadar je to potrebno za varstvo pravic in koristi posameznika.

---

¹ Trenutni zneski:

- nadomestilo za invalidnost: 288,89 EUR
- nega 1: 82,54 EUR
- nega 2: 165,07 EUR

V letu 2016 so osebam, ki niso bile same sposobne skrbeti zase, za svoje pravice in koristi imenovali skrbnika za posebni primer oziroma skrbnika za določeno vrsto opravil za zastopanje v naslednjih zadevah:

- za prejemanje denarnih sredstev in upravljanje z njimi,
- za ureditev osebnega računa,
- v postopku urejanja institucionalnega varstva,
- za sklenitev različnih pogodb glede nepremičnin,
- v postopku uveljavljanja pravice do oprostitve plačila institucionalnega varstva,
- za prejemanje poštnih pošiljk,
- v zapuščinskem postopku,
- v postopku urejanja pokojnine in drugih pravic pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

Leto	Imenovanje skrbnika za poseben primer
2013	14
2014	19
2015	13
2016	13

6.2.5 Družinski pomočnik

Pravica do izbire družinskega pomočnika je namenjena invalidnim osebam, polnoletnim osebam s težko motnjo v duševnem razvoju in težko gibalno oviranim osebam, ki potrebujejo pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb. Vloga za priznanje te pravice se vloži pri centru za socialno delo, ki pošlje dokumentacijo na pristojno invalidsko komisijo pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Na podlagi mnenja komisije, pristojni center odloči o izbiri določene osebe za družinskega pomočnika.

V letu 2016 CSD Hrastnik ni na novo odločil o pravici do družinskega pomočnika. Ena oseba, ki je imela pravico, pa se je namestila v institucionalno varstvo, ker ta oblika pomoči ni bila več ustrezna.

Prikaz števila družinskih pomočnikov za leta:

Družinski pomočnik	Občina Hrastnik – število oseb, ki ima pravico do družinskega pomočnika
V letu 2005	3
V letu 2006	4
V letu 2007	5
V letu 2008	3
V letu 2009	4
V letu 2010	4
V letu 2011	4
V letu 2012	4
V letu 2013	4
V letu 2014	4
V letu 2015	7 (1 umrl v l. 2015) na dan 31.12.2015 = 6 oseb
V letu 2016	Skozi leto = 6 na dan 31.12.2016 = 5 oseb

6.2.6 Pravica do tolmača za slovenski znakovni jezik

Centri za socialno delo odločajo tudi o pravici gluhih, naglušnih in gluhonemih oseb, ki pri sporazumevanju uporabljajo slovenski znakovni jezik, o pravici do uporabe tega jezika v vseh postopkih. O tej pravici se izda odločba, na podlagi te odločbe pa izkaznica, s katero se ti uporabniki v postopkih identificirajo kot osebe, ki uporabljajo za sporazumevanje slovenski znakovni jezik.

Spodnja tabela kaže število oseb v naši občini, ki uporabljajo pri sporazumevanju znakovni jezik za leta:

	Hrastnik
2011	3
2012	3
2013	3
2014	3
2015	3
2016	3

6.2.7 Družinski prejemki

Dodatek za nego otroka je pravica, ki jo lahko uveljavlja eden od staršev ali druga oseba za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo, če ima otrok stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in dejansko živi v Republiki Sloveniji. Do dodatka je upravičen dokler trajajo razlogi

oziroma do otrokovega 18. leta starosti, po 18. letu pa, če so ga starši dolžni preživljati v skladu s predpisi, ki urejajo družinska razmerja.

Dodatek za nego otroka je mesečni prejemek, ki znaša 100 evrov (nižji), za otroke s težko motnjo v duševnem razvoju ali težko gibalno oviranega otroka ali otroke z določenimi boleznimi iz seznama hudih bolezni pa 200 evrov (višji).

Pravica do dodatka za nego se prizna na podlagi mnenja zdravniške komisije.

Na podlagi teh mnenj so :

- v letu 2014 izdali 12 odločb (5 pozitivnih + 7 negativnih),
- v letu 2015 izdali 20 odločb (15 pozitivnih + 5 negativnih),
- v letu 2016 izdali 22 odločb (19 pozitivnih + 3 negativnih).

Prejeti dodatek v decembru za otroka - za navedeno leto	Nižji dodatek	Višji dodatek	Skupaj otrok
2014	14	3	17
2015	23	3	26
2016	22	5	27

Delno plačilo za izgubljeni dohodek

Delno plačilo za izgubljeni dohodek je osebni prejemek, ki ga prejme eden od staršev ali druga oseba, kadar prekine delovno razmerje ali začne delati krajši delovni čas zaradi nege in varstva otroka s težko motnjo v duševnem razvoju ali težko gibalno oviranega otroka ali otroka z boleznijo iz seznama hudih bolezni. Pravico lahko uveljavlja tudi eden od staršev, ki neguje in varuje dva ali več otrok, ki potrebujejo posebno nego in varstvo.

V letu 2014 je CSD Hrastnik izdal 1 negativno odločbo. Ena (1) mati pa koristi pravico že iz preteklega leta.

V letu 2015 je CSD Hrastnik izdal 1 odločbo. Na dan 31. 12. 2015 sta to pravico koristili 2 osebi (matere).

V letu 2016 je CSD Hrastnik izdal 2 odločbi. Na dan 31.12.2016 so to pravico koristile 3 osebe (matere).

Varstveni dodatek

Z varstvenim dodatkom se upravičencem za čas prebivanja v Republiki Sloveniji zagotavljajo sredstva za kritje življenjskih stroškov, ki nastanejo v daljšem časovnem obdobju (stroški z vzdrževanjem stanovanja, nadomeščanjem trajnih potrošnih dobrin...) in niso stroški za

zagotavljanje minimalnih življenjskih potreb. Varstveni dodatek je namenjen osebam, ki si materialne varnosti ne morejo zagotoviti zaradi okoliščin, na katere sami ne morejo vplivati. Do varstvenega dodatka so upravičeni: državljani Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, tujci z dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji in stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, osebe, ki lahko denarno socialno pomoč in varstveni dodatek uveljavljajo na podlagi mednarodnih aktov, ki obvezujejo Republiko Slovenijo, in so: trajno nezaposljive ali trajno nezmožne za delo ali starejše nad 63 let (ženska) oz. nad 65 let (moški) in niso delovno aktivni in so upravičene do denarne socialne pomoči oziroma bi lahko bile upravičene do denarne socialne pomoči ali če njihov dohodek oziroma lastni dohodek družine presega cenzus za pridobitev denarne socialne pomoči, ne presega pa cenzusa za varstveni dodatek.

Do varstvenega dodatka je upravičena samska oseba, ki izpolnjuje druge z zakonom določene pogoje in njen mesečni dohodek ne presega 470,76 EUR (za eno samsko osebo) S 01.08.2016 je znesek 476,87 EUR.

Prejemniki varstvenega dodatka, ki so lastniki nepremičnine, te v času prejemanja varstvenega dodatka ne smejo odtujiti (prodati, podariti...) ali obremeniti. Varstveni dodatek je tudi prejemek, ki se upošteva pri dedovanju po osebi, ki ga je prejela. To pomeni, da se višina premoženja, ki se deduje, zmanjša za višino prejetega varstvenega dodatka; če pa dediči prejeta pomoč vrnejo, dedujejo celotno premoženje. S 01.01.2017 je na tem področju prišlo do sprememb.

Varstveni dodatek (Statistika ISCS2 86 v povezavi s 115)	Število vloženih vlog	Dodeljenih /rešenih pozitivno skozi celo leto
2012	360	145
2013	219	171
2014	240	198
2015	232	206
2016	279	224

V decembru 2012 je varstveni dodatek prejelo 103 upravičencev.

V decembru 2013 je varstveni dodatek prejelo 60 upravičencev.

V decembru 2014 je varstveni dodatek prejelo 98 upravičencev.

V decembru 2015 je varstveni dodatek prejelo 93 upravičencev.

V decembru 2016 je varstveni dodatek prejelo 106 upravičencev.

6.2.8 Dodatne naloge po pogodbi z Občino Hrastnik

Dodatne naloge CSD Hrastnik po pogodbi z Občino Hrastnik so:

- podeljevanje enkratnih denarnih socialnih pomoči za šolske potrebščine (podatki opredeljeni v poglavju 6.1. na strani 19),
- podeljevanje enkratnih denarnih socialnih pomoči za ozimnico (podatki opredeljeni v poglavju 6.1. na strani 19),
- predavanja učencem osnovne šole: predstavitev dejavnosti centra in prve informacije o drogah (preventivni program) so bili učencem OŠ n. h. Rajka predstavljeni 4 krat,
- preverjanje in ugotavljanje socialnih razmer občanov in izdelava poročil za uveljavljanje drugih pravic oz. pravic do predčasne pridobitve stanovanja so bila izdelana v treh primerih,
- izdelava socialnih poročil in mnenj za kritje stroškov pokopa s strani občine so bila izdelana v dveh primerih.

6.3 Dom starejših Hrastnik

Dom starejših Hrastnik je izvajal storitev pomoč na domu, ki obsega gospodinjsko pomoč, pomoč pri temeljnih dnevni opravilih in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov. Pomoč na domu so izvajale 4 delavke. V letu 2016 je pomoč na domu koristilo v povprečju 53,2 uporabnikov, v letu 2015 pa 57,9. Največ uporabnikov je starih 81 let in več, druga starostna skupina pa so uporabniki, ki so stari od 65 do 79 let.

Direktor doma starejših Hrastnik se je udeležil občnih zborov Društva upokojencev Hrastnik, Društva upokojencev Dol pri Hrastniku, Društva invalidov Hrastnik in Društva diabetikov Hrastnik. Na vseh občnih zboreh je pozdravil udeležence in na kratko predstavil dejavnosti Doma, ki se nanašajo na področje, ki ga „pokriva“ posamezno društvo, oz. se nanašajo na stanovalce Doma, ki so člani teh društev. Posebno poročilo o pomoči na domu je bilo podano na občnem zboru Društva invalidov Hrastnik.

6.4 Društva, ki so povezana z delom z invalidi

Društva, ki so povezana z delom z invalidi, v največji možni meri pomagajo svojim članom, ki zaidejo v socialno stisko, s pomočjo v obliki prve osebne oz. socialne finančne pomoči.

Društvo invalidov Hrastnik

Invalidom s težjo invalidnostjo ali zelo slabim zdravstvenim stanjem in tistim, ki živijo v slabih socialnih razmerah, nudijo največ pozornosti v vseh pogledih, in sicer v obliki obiskov, organiziranih srečanj, piknikov ter zagotavljanju potrebne pomoči.

V sklopu prve osebne oz. socialne finančne pomoči je DI Hrastnik v preteklih letih nabavilo kar nekaj potrebnih invalidsko-ortopedskih pripomočkov s finančno pomočjo Občine Hrastnik in ZDIS, v letu 2016 pa so članom društva priskočili na pomoč tudi tako, da so:

- dodelili in namestili električne negovalne postelje 5 težjim invalidom,
- pridobili invalidski voziček na ročni pogon in
- omogočili članom izposojiti 4 kisikovih jeklenk.

Vedno večje število članov društva išče prvo socialno pomoč na DI Hrastnik tudi zaradi pogovora in pomoči pri:

- razreševanju težav pri pridobitvi invalidskih in ortopedskih pripomočkov,
- pisanju pritožb na odločitve državnih organov,
- dajanju priporočil pri zamenjavi za invalidom primerna stanovanja,
- urejanju zadev pri pristojnih službah (občina, center za socialno delo, zavod za zaposlovanje...),
- iskanju nasvetov za prizadete člane društva,
- vlaganju vlog za oprostitev plačila RTV prispevkov in znižanje prispevka za uporabo interneta,
- urejanju statusa invalida (vloge za priznanje telesne okvare...).

Društvo diabetikov Hrastnik

V obliki prve osebne oz. socialne finančne pomoči so članom društva priskočili na pomoč tudi tako, da so:

- članom pomagali z izposojiti glukometrov za merjenje krvnega sladkorja,
- članom brezplačno zagotovili testne lističe in alkoholne robčke.

6.5 Zbiranje sredstev za humanitarne in dobrodelne namene

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Hrastnik je leta 2016 s pomočjo humanitarnih akcij:

- omogočil brezplačno letovanje 27 otrokom v Poreču,
- omogočil brezplačno letovanje dvema upokojencema na Debelem Rtiču,
- zagotovil pomoč občanu pri plačilu posebej pripravljene hrane (kosil), ki jo potrebuje zaradi bolezni ter
- razdelil iz zalog EU 1.900 prehranskih paketov in 1.900 paketov higienskih pripomočkov.

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Hrastnik je 17.3.2016 organiziral tudi dobrodelni koncert v Športni dvorani na Logu. Na dobrodelnem koncertu, na katerem so sodelovali znani slovenski glasbeniki in ansambli, je bilo prisotnih okoli 230 obiskovalcev.

6.5.1 Humanitarna akcija za Žigo Feleja

Številni posamezniki, društva in organizacije so sodelovali in donirali prostovoljne prispevke v humanitarni akciji za Žigo Feleja, 25-letnega Hrastničana, ki boleha za nevrofibromatozo tipa II. V Športni dvorani na Logu je bil 18.11.2016 organiziran tudi poseben Dobrodelni koncert za Žigo Feleja (494 obiskovalcev). V celotni humanitarni akciji se je zbralo preko 20.000 EUR za zdravljenje in pomoč Žigi (potrebna nova operacija, prenova stanovanja, oprema za nadaljnjo rehabilitacijo).

7 ZDRAVJE IN ZDRAVSTVENO VARSTVO

7.1 Zdravstveni dom Hrastnik

ZD Hrastnik je javni zavod primarne ravni zdravstvenega varstva in spada med 5 najmanjših zdravstvenih domov v državi. Poslanstvo zdravstvenega doma je izvajanje aktivnosti z namenom preprečevanja obolenosti in ohranjanja zdravja ter seveda zdravljenje že obolelih zavarovancev. Zavod izvaja primarno zdravstveno varstvo za vse prebivalce občine Hrastnik, v nekaterih dejavnostih pa tudi zdravstveno varstvo prebivalstva iz širšega okolja Zasavja. Pri svojem delu se povezuje z drugimi zdravstvenimi organizacijami iz Zasavja in širše okolice.

Zdravstveno varstvo se v ZD Hrastnik izvaja v:

- eni ambulantni družinske medicine z pripadajočo referenčno ambulanto,
- eni ambulantni šolskega dispanzerja,
- v ambulantni Dispanzerja za ženske v obsegu 0,70 programa,
- v eni ambulantni odraslega zobozdravstva,
- v eni ambulantni mladinskega zobozdravstva,
- v ambulantni Doma starejših Hrastnik v obsegu 0,30 programa in
- v ambulantni Dispanzerja za medicino dela, prometa in športa.

ZD Hrastnik je s svojo dejavnostjo in programi še naprej zagotavljal storitve invalidom na način, ki je primeren za posameznika (dostopnost do ambulant, obiski na domu). Za učinkovito reševanje zdravstvenih problemov invalidov so se zdravstvene službe povezovale s socialnimi in drugimi službami ter tako namenile posebno skrb promociji zdravja.

7.1.1 Ambulantna dejavnost

Ambulantna dejavnost se povezuje z dejavnostjo laboratorija, fizioterapije, nege na domu, patronažne dejavnosti in reševalne službe. V reševalni službi izvajajo sanitetne prevoze, dializne prevoze, nenujne prevoze ležečih/nepokretnih pacientov in nujne prevoze. V okviru zdravstvenega doma delujejo tudi diplomirane medicinske sestre, ki skrbijo za zdravstveno in zobozdravstveno vzgojno delo tako, da zdravstvene delavnice izvajajo v samem zdravstvenem domu in na terenu. Kljub majhnosti izvaja ZD Hrastnik tudi 24 urno neprekinjeno zdravstveno varstvo in nujno medicinsko pomoč, ki deluje vse dni v letu. Za

organizacijo 24 urnega neprekinjenega zdravstvenega varstva skupno skrbijo zaposleni v zavodu ter zdravniki koncesionarji in njihovi zaposleni.

7.1.2 Referenčna ambulanta

Od leta 2011 v ZD Hrastnik uspešno deluje referenčna ambulanta, ki je najprej delovala v ambulanti zdravnice Aleksandre Jutreša Prah, dr. med. spec., od 1. 7. 2014 pa deluje v ambulanti zdravnika Dragana Ristića, dr. med. spec. Referenčna ambulanta predstavlja okrepitev tima družinske medicine in s tem tudi osnovne zdravstvene dejavnosti. V referenčni ambulanti je obstoječa splošna ambulanta nadgrajena tako, da posebno skrb namenja vodenju zdravljenja kroničnih bolnikov, velik del njihovega delovanja pa je namenjen izvajanju preventivnih aktivnosti za krepitev zdravja. Z vabili v referenčno ambulanto se pri bolnikih tekoče spremlja njihovo zdravstveno stanje in tako se skuša preprečiti, da se jim bolezen ne bi poslabšala ali celo prešla v invalidnost. V referenčni ambulanti se prav tako izvajajo presejalno preventivni zdravstveni pregledi za srčno žilne bolezni, ki so statistično najpogostejši vzrok smrti v Sloveniji. Diplomirana medicinska sestra referenčne ambulante deluje samostojno, a hkrati tekoče sodeluje z zdravnikom in zdravstveno vzgojnim centrom.

Poleg referenčne ambulante ZD Hrastnik delujejo v okviru občine Hrastnik referenčne ambulante tudi v Zasebni ambulanti družinske medicine Aleksandre Jutreša Prah, dr. med. spec., Zasebni ambulanti Mance Zupan, dr. med. spec. in Zasebni ambulanti Amne Sarajlič, dr. med. spec.

7.1.3 Ambulanta za oskrbovance Doma starejših Hrastnik

ZD Hrastnik izvaja dvakrat tedensko v okviru svoje redne dejavnosti tudi ambulanto za oskrbovance Doma starejših Hrastnik v prostorih Doma starejših Hrastnik. Zdravnik svoje delo opravlja tako v ambulanti kot tudi na posameznih oddelkih Doma starejših Hrastnik. Nepokretnim oskrbovancem laborantke in patronažne sestre z obiskom v domu omogočajo odvzem vzorcev za izvedbo laboratorijskih preiskav v ZD Hrastnik.

7.1.4 Patronažna služba

Tudi v letu 2016 so v ZD Hrastnik uspešno realizirali planirani program patronaže in nege na domu, ki je krit s prejemom prihodkov s strani ZZZS. Obseg opravljenih programov neposredno odraža dejstvo, da se prebivalstvo stara in da se ležalne dobe v bolnišnicah krajšajo. V zadnjem času se opaža, da svojci svoje domače (v večji meri kot v preteklih letih) oskrbujejo doma tudi takrat, ko je potrebna paliativna oskrba. Patronažna služba obiskuje po potrebi paciente tudi med vikendi. Z namenom, da se vsaj nekoliko olajšajo situacije, v katerih so se znašli bolniki zaradi zdravstvenih težav, je obiskov patronažne službe na domovih vsako leto več. Poleg patronažnega zdravstvenega varstva na terenu pod okriljem zdravstvenega doma dejavnost patronažne službe v občini Hrastnik izvaja tudi zasebna patronažna sestra Elizabeta Skočir.

7.1.5 Reševalna služba

V okviru reševalne službe izvajajo več vrst reševalnih prevozov, vsi pa so namenjeni pacientom, katerih zdravstveno stanje ne omogoča več prevoza z javnim prevozom. Poleg sanitetnih reševalnih prevozov tistih pacientov, katerih mobilnost še ni povsem okrnjena, izvajajo tudi nenujne reševalne prevoze tistih pacientov, ki zaradi svojega težkega zdravstvenega stanja potrebujejo prevoz leže in v spremstvu zdravstvenega osebja. Reševalna služba že več let zapored beleži bistvene prekoračitve predvidenih programov. Zaradi potreb pacientov so v letu 2016 izvajali reševalno službo v večjem obsegu od priznanega tako, da so se prevozi zagotavljali vsak dan med delovniki med 7 in 20 uro. Nujni reševalni prevozi pa so se zagotavljali v okviru nujne medicinske pomoči, to je 24 ur dnevno 365 dni v letu.

Trenutno ima ZD Hrastnik v reševalni službi na razpolago tri vozila z ležiščem in kardiološkim stolom, ki so primerna za najtežje bolnike. Poleg tega razpolaga še z enim vozilom z nakladalno rampo za pritrditev invalidskega vozička v reševalno vozilo.

7.1.6 Zdravstvena vzgoja za odraslo populacijo

Ministrstvo za zdravje že vrsto let posveča posebno pozornost preventivnemu zdravstvenemu delu, zato zdravstveno vzgojno delo in aktivnosti za varovanje in krepitev zdravja v zadnjih letih pridobivajo na veljavi. Zdrav življenjski slog in poznavanje vedenja in navad, ki negativno vplivajo na zdravje, lahko namreč učinkovito pripomoreta k

obvladovanju dejavnikov tveganja ter k preprečevanju in zdravljenju kroničnih bolezni in nastanka invalidnosti. Cilj programov je, da ima prebivalstvo Slovenije možnost doseči pričakovano življenjsko dobo enako razvitim državam, a hkrati tudi doseči, da visoko starost učakamo kar najbolj zdravi.

V ZD Hrastnik so v letu 2016 na področju zdravstveno vzgojne dejavnosti za odraslo populacijo izvedeli 28 različnih delavnic oz. individualnih svetovanj (teme delavnic so opredeljene v poglavju 4.4. Organizirana predavanja). Udeležence v delavnice napotijo izbrani osebni zdravniki ali diplomirane medicinske sestre referenčnih ambulant. Udeležbe na Testih hoje in delavnicah, namenjenih spopadanju z depresijo, so odprtega tipa. Testov hoje se vsako leto udeležuje več občanov Hrastnika. Nekateri udeleženci se na teste hoje vračajo vsako leto, na testih hoje se vedno pridružijo tudi invalidi.

7.2 Rehabilitacijski programi društev

Društva, ki so povezana z delom z invalidi, so tudi v letu 2016 izvajala različne programe, namenjene rehabilitaciji invalidov: organiziranje srečanj in obiskov za težke in nepokretne invalide, pomoč invalidom po težkih operativnih posegih ali po nastanku invalidnosti, ohranjanje psihofizičnih sposobnosti invalidov ter terapija s telovadbo za razgibavanje hrbtenice v bazenu z ogrevano vodo pod nadzorom fizioterapevtke.

Društvo invalidov Hrastnik

Z različnimi rehabilitacijskimi programi DI Hrastnik utrjuje in krepi medsebojno socialno moč in daje invalidom možnost enakopravne vključenosti v družbo. Cilj je izboljšati kvaliteto življenja s pravočasno pomočjo, z doseganjem čim večje neodvisnosti in samostojnosti, z ohranjanjem in nadgradnjo obstoječih sposobnosti ter oblikovanjem in ohranjanjem socialne mreže v okolju, kjer invalid živi in dela.

Ohranjevanje zdravja in drugi rehabilitacijski programi obsegajo:

- Ohranjevanje zdravja v objektih ZDIS: članice in člani DI Hrastnik so koristili objekte ZDIS v Izoli (8 terminov), Termah Čatež (7 terminov), Termah Ptuj (2 termina), Rogaški Slatini (1 termin) in v Radencih (1 termin). Poleg ohranjanja telesnega zdravja invalidov prispeva 7-dnevno ohranjanje zdravja v objektih ZDIS tudi k psihičnemu uravnovešenju znotraj članov družine invalida, saj se program v večini primerov izvaja kot družinska terapija.

Aktivnosti v zdraviliških bazenih in na morju ter druženje deluje na uporabnike preventivno in terapevtsko.

- Psihosocialna rehabilitacija ZDIS: Tovrstnega posebnega socialnega programa ZDIS se lahko udeležijo le zaposleni in brezposelni delovni invalidi II. in III. kategorije, zaposleni in brezposelni člani s priznano TO ter zaposleni in brezposelni člani s statusom invalida po ZZRZI. V letošnjem programu Psihosocialne rehabilitacije v organizaciji ZDIS v Moravskih Toplicah sta od 20. do 27. novembra sodelovali tudi dve članici DI Hrastnik.
- 3-dnevno kopanje težjih invalidov: DI Hrastnik ima že tradicionalno v svojem letnem programu aktivnosti tudi 3-dnevno kopanje težje invalidnih članic in članov društva. Leta 2016 so tako izvedli tradicionalno 3-dnevno kopanje težjih invalidov v Zdravilišču Laško od 18. do 20. aprila. Kopanja se je udeležilo 47 težjih invalidov in spremljevalcev.
- Piknik težjih invalidov: piknika težjih invalidov na Kalu se je 27.8.2016 udeležilo 38 težje invalidnih članic in članov DI Hrastnik, njihovi spremljevalci, poverjeniki in predstavniki vodstva društva.
- Mesečna organizirana kopanja: zelo priljubljena oblika ohranjanja zdravja članic in članov DI Hrastnik so mesečna organizirana kopanja, ki so jih izvedli vsak prvi četrtek v mesecih od aprila do septembra: Zdravilišče Radenci (7. april, 49 udeležencev), Terme Topolšica (5. maj, 41 udeležencev), Šmarješke toplice (2. junij, 45 udeležencev), Strunjan (7. julij, 50 udeležencev), Strunjan (4. avgust, 48 udeležencev) in Terme Paradiso v Dobovi (1. september, 30 udeležencev).
- Obiski težkih in nepokretnih invalidov: Poverjenice in poverjenik DI Hrastnik redno obiskujejo težje invalidne članice in člane društva. Takšni obiski poverjenikov, tudi v spremstvu vodstva društva in članov Komisije za zdravstvene in socialne razmere, so še posebej pogosti marca, v času mednarodnega dneva žena in materinskega dne, in v času veselega decembra. Marca so tako obiskali in obdarili 57 težjih invalidk na domovih in v domovih starejših. V predbožičnih decembrskih dneh so obiskali in obdarili 89 težjih invalidov na domovih in v domovih starejših v Hrastniku, Trbovljah, Loki pri Zidanem Mostu, Preboldu in Laškem. Povsod so bili lepo sprejeti in v pogovorih izvedeli marsikaj novega, lepega in manj lepega... Kljub temu pa je v veliki večini primerov radost vsaj malo pregnala vsakdanje skrbi, bolečine in žalost ter pričarala na obraz nasmehe.

- Na osnovi podpisane pogodbe ZDIS s posameznimi zdravilišči so lahko tudi člani DI Hrastnik koristili popust v številnih slovenskih zdraviliščih (Terme Topolšica, Thermana Laško, Terme Zreče, Terme Dobrna, Terme Vivat, Vodno mesto Atlantis...).

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Društvo je izvajalo 2-krat v mesecu (razen v juliju in avgustu) rekreativno plavanje pod nadzorstvom fizioterapevta v pokritem bazenu v Hrastniku.

Društvo diabetikov Hrastnik

Društvo diabetikov Hrastnik je izvedlo naslednje rehabilitacijske aktivnosti:

- Preventivna okrevanja (jutranja rekreacija na prostem, meritve krvnega sladkorja in krvnega tlaka, predavanja na temo sladkorne bolezni...):
  - okrevanje v toplicah: Dolenjske toplice (12.-19. junij, 11 udeležencev) in
  - okrevanje na morju: Paklenica (27. avgust - 3. september, 39 udeležencev).
- Tedenska merjenja krvnega sladkorja, holesterola in krvnega tlaka: vsak prvi torek v mesecu v prostorih Društva diabetikov Hrastnik. Na merjenjih so udeležencem podali tudi osnovne informacije o faktorjih tveganja.

Društvo hrbteničarjev Zasavje

Društvo je vsak torek (razen v času šolskih počitnic: julij in avgust) izvajalo terapevtsko telovadbo v zimskem kopališču v Hrastniku od 16. do 18. ure pod strokovnim nadzorom fizioterapevta. Terapevtska telovadba v hrastniškem bazenu pod strokovnim nadzorom fizioterapevta je tako potekala 42 torkov, s povprečno udeležbo 38 kopalcev, kar pomeni skupaj približno 1.600 udeležb v celem letu.

Društvo vojnih invalidov Zasavje

Za vojne invalide je DVI Zasavje izvajalo posebne socialne programe, namenjene rehabilitaciji in ohranjevanju zdravja:

- Ohranjanje zdravja vojnih invalidov v naravnih in klimatskih zdraviliščih z dvema terapijama (sofinanciranje stroškov bivanja in izvajanja zdravstvenih terapij v zdravilišču - 3 upravičenci),

- Preprečevanje in odpravljanje ovir v fizičnem in socialnem okolju ter oskrba vojnih invalidov s tehničnimi pripomočki (3 upravičenci),
- Kompenziranje invalidnosti in ohranjevanje socialnih stikov (klubske dejavnosti, srečanja s sorodnimi organizacijami, strokovne ekskurzije) ter
- Skrb za psihofizično kondicijo vojnih invalidov z rekreacijo.

V zimskem času organizirajo 1-krat tedensko kopanje v Zdravilišču Laško.

Na osnovi podpisane pogodbe Zveze društev vojnih invalidov Slovenije s posameznimi zdravilišči lahko tudi člani DVI Zasavje koristijo popust v naslednjih slovenskih zdraviliščih: Terme Krka (Dolenjske Toplice, Šmarješke Toplice, Strunjan), Terme Dobra in Thermana Laško.

8 KULTURNO UDEJSTVOVANJE IN DRUŽENJE

8.1 Kulturno udejstvovanje

Zveza kulturnih društev Hrastnik

Zveza kulturnih društev Hrastnik je preko svojih članov (društev) spodbujala udejstvovanje invalidov in možnosti vključitve v različne kulturne dejavnosti tako, da se je dejavnost kulturnih društev predstavila širši javnosti na:

- Poletnem festivalu hrastniške knjižnice (15.6.-17.6.2016),
- v mesecu aprilu je v Delavskem domu potekala območna plesna revija Plesno popotovanje v organizaciji ZKD Hrastnik in JSKD – območna izpostava Trbovlje. Na tej reviji so kot plesalci sodelovali invalidi iz Varstveno delovnega centra Zagorje,
- Zabavnem popoldnevu s hrastniškimi kulturnimi društvi pred Večnamenskim družbenim objektom v Podkraju (2.10.2016, cca. 70 obiskovalcev).

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik je leta 2016:

- v mesecu juniju realizirala tradicionalni Poletni festival hrastniške knjižnice,
- izvedla bralno značko za odrasle,
- organizirala motivacijsko delavnico za samopomoč in premagovanje ovir z Mitjo Duhom (23.6.2016)
- gostila tradicionalno srečanje starejših občanov Hrastnika v okviru projekta Starejši za starejše za boljšo kakovost življenja doma (23.3.2016 in 23.11.2016),
- organizirala predavanje dr. Andreja Gregorija o vrstah zdravilnih gob in njihovih zdravilnih učinkih na telo in um (3.11.2016),

Letna članarina za invalide in upokojenca je znašala 9 EUR in je bila za 2 EUR oz. 18,2 % nižja od redne članarine za zaposlene fizične osebe (11 EUR).

Kulturno rekreacijski center Hrastnik

Kulturno rekreacijski center Hrastnik je:

- organiziral otroški in večerni abonma,

- sodeloval pri organizaciji in izvedbi območne plesne revije Plesno popotovanje (na tej reviji so kot plesalci sodelovali invalidi iz Varstveno delovnega centra Zagorje, 4.5.2016), V Galeriji Delavskega doma je bila od 1.3. do 3.3. 2016 na ogled razstava ročnih del Društva invalidov Hrastnik.

Društvo invalidov Hrastnik

Kulturna dejavnost obsega vključevanje invalidov v družbeno življenje skozi doživljanje kulturno umetniških storitev. Na DI Hrastnik skrbijo za ohranjanje stika članov s kulturno dediščino preko naslednjih aktivnosti:

- članice sekcije ročnih del, imenovane Sončnice, se zberejo in ustvarjajo v društvenih prostorih ob ponedeljkih (povprečno 15 udeležencev),
- Kulturni dan (9. februar, Galerija Delavskega doma Hrastnik): Ob vezni besedi članice DI Hrastnik Mihaele Deželak je članica društva Vladka Ravnika predstavila nekaj svojih pesmi. Srečanje sta popestrila še mlada kitaristka Nika Špajzer in harmonikar Miha Bantan
- Razstava izdelkov ročnih del DI Hrastnik (1.-3. marec 2016)
- Oglede razstav ročnih del: DI Zagorje ob Savi (25. april), Društvo upokojencev Dol pri Hrastniku (23. junij), Dom starejših Hrastnik (1. julij), Društvo upokojencev Hrastnik (4. oktober). Članice sekcije ročnih del DI Hrastnik si z veseljem ogledajo različne razstave izdelkov ročnih del, kajti vsaka takšna razstava ponuja možnost za pridobitev novih idej, ki jim še kako pridejo prav pri nadaljnjem ustvarjanju.
- Ustvarjalne delavnice DI Hrastnik: Članice Sekcije ročnih del DI Hrastnik že vrsto let prenašajo svoje bogato znanje in spretnosti na hrastniške mlajše rodove, leta 2016 so tako izvedle naslednje delavnice:
  - Delavnica lepljenja jajčk iz stiropora s servietno tehniko (23. marec, Vrtec Hrastnik – enota Hrastnik),
  - Delavnica izdelovanja rož iz krep papirja (23. marec, Vrtec Hrastnik – enota Dol),
  - Delavnica izdelovanja nakita - izdelovanje zapestnic in prstanov (17. junij, delavnica v sklopu Poletnega festivala Knjižnice Antona Sovreta Hrastnik),
  - Delavnica izdelovanja božično-novoletnih voščilnic (1. december, Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik).

- Ogljed gledaliških predstav:
  - Ogljed gledališke predstave Charleyeva teta v Poletnem gledališču Studenec (22. julij, 44 udeležencev)
  - Zainteresirani člani DI Hrastnik si lahko na sedežu društva brezplačno izposodijo dve vstopnici za ogled gledališke predstave letnega abonmaja 2016/17 Kulturno rekreacijskega centra Hrastnik. Glede na to, da je DI Hrastnik omejeno z dvema vstopnicama za posamezno predstavo, so potrebne predhodne prijave. V primeru večjega zanimanja se pri izposoji vstopnic upoštevajo naslednji kriteriji: 1) prednost imajo redni člani DI Hrastnik z odločbo ZPIZ ali ZZZS, 2) vrstni red prijav in 3) število koriščenj abonmajske karte posameznika.
- Ustvarjalne delavnice ZDIS: Članice DI Hrastnik, ki so aktivne tudi v društveni sekciji ročnih del, so se udeležile naslednjih ustvarjalnih delavnic: Izdelovanje rož iz različnih materialov (Izola, 19.-26. februar 2016), Spoznavanje in uporaba zdravnih zelišč (Radenci, 15.-22. april 2016) in Izdelovanje nakita iz različnih materialov (Radenci, 14.-21. oktober 2016). Vsa znanja, ki so jih udeleženke ustvarjalnih delavnic na novo pridobile, so posredovale med ostale članice sekcije ročnih del.

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Društvo je z dvema članicama sodelovalo na slikarski akademiji društev Sožitji iz Slovenije v Črni na Koroškem.

Društvo vojnih invalidov Zasavje

Članice DVI Zasavje so razstavljale svoja ročna dela na:

- Razstavi izdelkov ročnih del DVI Zasavje (Trbovlje, 29.2.2016),
- Razstavi izdelkov ročnih del DVI Ljubljana (Ljubljana, 8.3.2016) in
- Razstavi izdelkov ročnih del DVI Zasavje (Trbovlje, 18.6.2016).

Skupina ročnih del Nagelj se 1-krat tedensko srečuje v društvenih prostorih.

8.2 Druženje

Vsa društva, ki so povezana z delom z invalidi, so organizirala in izvedla različne oblike druženja svojih članov (ekskurzije, pikniki, srečanja ob pomembnih mednarodnih dnevih, društvene obletnice ipd.).

Društvo invalidov Hrastnik

Društvo invalidov Hrastnik nameni vsako leto posebno pozornost različnim oblikam druženja članic in članov ter tako tudi z družabnimi srečanji prispeva k dvigu kakovosti življenja hrastniških invalidov. Leta 2016 so organizirali naslednje oblike druženja članov DI Hrastnik:

- praznovanje dneva žena (12. marec, Makole, 70 udeleženk),
- redni zbor članov (26. marec, Športna dvorana na Logu v Hrastniku, 192 udeležencev),
- srečanje invalidov Slovenije na Nanosu (2. julij, 34 udeležencev),
- piknik članov društva (20. avgust, Kopitnik, 102 udeleženca),
- piknik težjih invalidov (27. avgust, Kal, 38 udeležencev),
- srečanje invalidov Slovenije na Kopah (6. avgust, 34 udeležencev),
- letovanje na otoku Hvar (7.-14. september, 88 udeležencev),
- ekskurzija (1. oktober, Postojna, 52 udeležencev) in
- srečanje ob martinovanju (12. november, Dol pri Hrastniku, 46 udeležencev) in
- srečanje ob mednarodnem dnevu invalidov (3. december, Športna dvorana na Logu v Hrastniku, 153 udeležencev).

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Društvo je v letu 2016 izvedlo naslednje družabne aktivnosti za svoje člane:

- praznovanje rojstnih dni (23. marec, 23 udeležencev),
- ekskurzija v Cerje in (21. maj, 51 udeležencev),
- regijski piknik na Tratah (04. junij, 75 udeležencev),
- praznovanje rojstnih dni (08. junij, 19 udeležencev),
- udeležba na pikniku Društva Sožitje Zagorje (24. september, 12 udeležencev),
- kostanjev piknik v Čečah (22. oktober, 47 udeležencev),
- Obisk Miklavža (6. december, 52 udeležencev),
- Obisk Božička v Športni dvorani v Hrastniku (22. december, 72 udeležencev).

Društvo diabetikov Hrastnik

Društvo diabetikov Hrastnik posveča precej pozornosti tudi druženju članov. Leta 2016 so tako organizirali druženje:

- ob rednem zboru članov (Športna dvorana v Hrastniku, 18. marec, 63 udeležencev),

- na izletu v Logarsko dolino (16 april, 35 udeležencev),
- na izletu na Ptuj in v okolico (5. november, 38 udeležencev),
- ob udeležbi na proslavi ob svetovnem dnevu diabetesa v Domžalah (12. november, 4 udeleženci),
- s sladkornimi bolniki Doma starejših Hrastnik (13. december, 17 udeležencev) in
- na prednovoletnem srečanju članov društva v restavraciji Milena na Dolu pri Hrastniku (20. december, 29 udeležencev).

Društvo vojnih invalidov Zasavje

V društvenih prostorih se lahko člani v času uradnih ur (2-krat tedensko oz. po dogovoru) masirajo na masažnem stolu, kartajo, šahirajo, gledajo televizijo... Za člane društva pripravijo po želji tudi praznovanje rojstnega dne.

Članice in člani DVI Zasavje so se družili na:

- zboru članov (Trbovlje, 29. februar, 52 udeležencev),
- srečanju vojnih invalidov Slovenije v Sežani (28. maj, 35 udeležencev),
- tedenskih društvenih piknikih na prostoru strelišča od junija do konca septembra,
- srečanju ob 20-letnici DVI Zasavje (Trbovlje, 18. junij, 55 udeležencev),
- srečanju z DVI Pomurje (Krog, 3. julij, 8 udeležencev),
- srečanju borcev na Vrheh (9. julij, 8 udeležencev),
- srečanju z DVI Notranjska (Cerknica, 10. julij, 8 udeležencev),
- športnem druženju (Trbovlje, 16. julij, 25 udeležencev),
- poletnem pikniku društva (Trbovlje, 14. avgust, 30 udeležencev),
- proslavi ob počastitvi prenosa ranjencev (Vojsko, 27. avgust, 8 udeležencev),
- srečanju ob svetovnem dnevu miru (Cerje, 24. september, 8 udeležencev),
- društvenem izletu (Vogel, 3. oktober, 30 udeležencev),
- kostanjevem pikniku (Trbovlje, 8. oktober, 25 udeležencev),
- srečanju sekcije Hrastnik (Hrastnik, 1. december, 23 udeležencev),
- srečanju sekcije Trbovlje (Hrastnik, 8. december, 35 udeležencev),
- srečanju sekcije Zagorje (Zagorje, 15. december, 16 udeležencev).

Društvo hrbteničarjev Zasavje

Člani društva so se leta 2016 družili ob naslednjih priložnostih:

- zbor članov v mesecu marcu ,
- ekskurzija v Izolo v mesecu maju (kohanje v bazenu, ogled znamenitosti slovenske Obale, 10.5.2016, 48 udeležencev),
- prednovoletno srečanje članov (Hrastnik, 15.12.2016).

9 ŠPORT IN REKREACIJA

9.1 Podpora športu in rekreaciji invalidov

Občina Hrastnik

Občina Hrastnik je 28.12.2015 objavila Javni razpis za sofinanciranje športnih programov v občini Hrastnik, ki je vključeval tudi sredstva za sofinanciranje športa invalidov v okviru letnega proračuna. Športna rekreativna dejavnost Društva invalidov Hrastnik se je sofinancirala v višini 800 EUR, v enaki višini pa tudi športna rekreativna dejavnost Društva upokojencev Hrastnik in Društva upokojencev Dol pri Hrastniku.

Športna zveza Hrastnik, Kulturno rekreacijski center Hrastnik

Na osnovi interesov društev je Športna zveza Hrastnik nudila društvom, ki so povezana z delom z invalidi, ustrezno pomoč pri organizaciji njihovih športno-rekreativnih dejavnosti.

Za realizacijo aktivnosti so se društvom na osnovi potreb in razpoložljivih terminov zagotavljala tudi uporaba športnih objektov in površin, s katerimi upravlja Kulturno rekreacijski center Hrastnik.

9.2 Športni in rekreacijski programi društev

Društva, ki so povezana z delom z invalidi, so spodbujala svoje člane k rekreativni dejavnosti ter načrtovala športne in rekreativne aktivnosti za celotno leto.

Društvo invalidov Hrastnik

Rekreacija se je izvajala preko celega leta, in sicer: ob ponedeljkih in četrtek se zberejo in vadijo pikadisti (Porto pub, povprečno 15 udeležencev), torki so rezervirani za terapevtsko telovadbo, ki je organizirana skupaj z Društvom hrbteničarjev Zasavje v hrastniškem bazenu (povprečno 20 udeležencev DI Hrastnik), ob sredo se zbirajo in vadijo strategije šahisti (povprečno 6 udeležencev), ob sredo se članice (povprečno 15-20 udeleženk) udeležijo terapevtske telovadbe v telovadnici OŠNHR Hrastnik, vsak ponedeljek in petek pa svoje moči in znanje medsebojno pomerijo balinarji in balinarke (povprečno 10 udeležencev).

- Terapevtska telovadba: Že vrsto let so sredini popoldnevi rezervirani za telovadbo v telovadnici Osnovne šole narodnega heroja Rajka Hrastnik. Dobili so se enkrat v večjem,

drugič v nekoliko manjšem številu, vedno pa poskrbijo, da se od 16. do 17. ure dobro razgibajo. Uro telovadbe občasno spremlja tudi glasba, tako da je terapevtsko razgibavanje še bolj prijetno.

- Terapevtska telovadba v vodi: Torkovi popoldnevi so rezervirani za terapevtsko telovadbo v bazenu KRC Hrastnik na Logu v Hrastniku. Od 16. do 18. ure se člani DI Hrastnik skupaj s članicami in člani Društva hrbteničarjev Zasavje razgibavajo v še dodatno ogrevani vodi za vadbo. Posebno izbrane vaje za hrbtenico vodi fizioterapevtka.
- Balinanje: Območno tekmovanje – četvorke (Trbovlje, 23.4.2016, sodelovali ženska in moška ekipa DI Hrastnik), Tekmovanje ob sevniškem občinskem prazniku (Sevnica, 22.10.2016, sodelovala mešana ekipa DI Hrastnik)
- Kegljanje: Območno tekmovanje (Litija, 16.4.2016, sodelovala 2 predstavnika DI Hrastnik)
- Pikado: Turnir Krajevne skupnosti Steklarna (Hrastnik, 15.6.2016, sodelovala ženska ekipa DI Hrastnik), Območno ekipno tekmovanje (Hrastnik, 8.10.2016, sodelovali ženska in moška ekipa DI Hrastnik), Ekipno državno prvenstvo (Borovnica, 5.11.2016, moška ekipa DI Hrastnik osvojila 4. mesto), Ekipno tekmovanje ob sevniškem občinskem prazniku (Sevnica, 19.11.2016, sodelovala mešana ekipa DI Hrastnik),
- Ribolov: Območno tekmovanje (Gradac, 7.5.2016, sodeloval 1 predstavnik DI Hrastnik), Državno prvenstvo (Radeče, 25.6.2016, sodeloval 1 predstavnik DI Hrastnik), Memorialna tekma ribičev v Zagorju ob Savi (11.9.2016, sodelovali 3 predstavniki DI Hrastnik)
- Šah: Območno tekmovanje – posamezno (Mlinše, 13.2.2016, sodelovala 2 predstavnika DI Hrastnik), Tekmovanje ob sevniškem občinskem prazniku (Sevnica, 20.11.2016, sodelovala 2 predstavnika DI Hrastnik)
- Namizni tenis: Turnir ob sevniškem občinskem prazniku (Sevnica, 20.11.2016, predstavnica DI Hrastnik osvojila 1. mesto v ženski konkurenci)
- Športne igre koordinacije Zasavje-Posavje: Tekmovanje v balinanju, pikadu in ribolovu (Sevnica, 21.8.2016, predstavniki DI Hrastnik sodelovali v vseh disciplinah, zmagali v ženski in moški konkurenci v pikadu)
- Planinski pohodi: Plesko-Prapretno-Retje (20.4.2016, 13 udeležencev), Čemšeniška planina (25.5.2016, 24 udeležencev), Velika planina (29.6.2016, 26 udeležencev), Bohinj, dolina Voje (27.7.2016, 20 udeležencev), Planica-Tamar-Vršič (29.9.2016, 28 udeležencev), Kovk (6.10.2016, 24 udeležencev).

Društvo Sožitje – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Hrastnik

Realizacija športnih in rekreacijskih aktivnosti v letu 2016:

- plavanje v bazenu Hrastnik (2-3 x v mesecu, 8-13 udeležencev),
- planinski pohod na Laški grad (13. februar, 12 udeležencev),
- Bowling v Zagorju (23. marec, 15 udeležencev),
- planinski pohod na Limbarsko goro (5. marec, 15 udeležencev),
- planinski pohod na Klek nad Trbovljami (7. maj, 11 udeležencev),
- regijske igre v atletiki v Ljubljani (20. maj, 9 udeležencev),
- društveno prvenstvo v bowlingu (21. september, 15 udeležencev),
- pohod okrog Hrastnika (8. oktober, 7 udeležencev),
- plavalni dan v Zdravilišču Laško (19. november, 23 udeležencev).

Društvo diabetikov Hrastnik

Realizacija športnih in rekreacijskih aktivnosti v letu 2016:

- mesečna kopanja v bazenu KRC Hrastnik in v Zdravilišču laško,
- terapevtska telovadba v vodi, organizirana skupaj z Društvom hrbteničarjev Zasavje (torek, bazen KRC Hrastnik),
- športno-rekreativno srečanje društev diabetikov Slovenije v Škofji Loki (28. maj, 39 udeležencev),
- pohod ob svetovnem dnevu diabetesa v Rimskih Toplicah (11. november, 27 udeležencev).

Društvo vojnih invalidov Zasavje

Rekreacija se je izvajala preko celega leta: treningi streljanja potekajo 2-krat tedensko na društvenem strelišču, treningi balinanja potekajo 1-krat tedensko, treningi kegljanja potekajo 1-krat tedensko, treningi pikada potekajo 2-krat tedensko v društvenih prostorih, treningi športnega ribolova potekajo 1-krat tedensko. V mesecu juliju in avgustu so organizirali enodnevno rekreacijo na morju.

Športniki DVI Zasavje so se udeležili različnih tekmovanj v streljanju z zračno puško, kegljanju, pikadu, balinanju in športnem ribolovu:

- Streljanje z zračno puško: kvalifikacije v streljanju z zračno puško za državno prvenstvo (Ptuj, 27.2.2016, 8 udeležencev DVI Zasavje), 3. tekmovanje v organizaciji DVI Zasavje ob

trboveljskem občinskem prazniku (Trbovlje, 11.6.2016, 8 udeležencev DVI Zasavje),
tekmovanje v streljanju z zračno puško (Solkan, 2.7.2016, 8 udeležencev DVI Zasavje),
tekmovanje v streljanju z zračno puško (Zg. Dolič, 19.11.2016, 8 udeležencev DVI Zasavje)

- Kegljanje: kvalifikacije v kegljanju za državno prvenstvo (Radenci, 7.5.2016, 3 udeleženci DVI Zasavje),
- Ribolov: kvalifikacije v športnem ribolovu za državno prvenstvo (Braslovče, 4.6.2016, 8 udeležencev DVI Zasavje),
- Balinanje: kvalifikacije v balinanju za državno prvenstvo (Lesce, 24.9.2016, 5 udeležencev DVI Zasavje),
- Pikado: kvalifikacije v pikadu za državno prvenstvo (Trbovlje, 22.10.2016, 12 udeležencev DVI Zasavje).

Udeležili so se tudi Športnih iger Združenja vojnih invalidov Slovenije (ZDVIS) v organizaciji DVI Ljubljana (Ljubljana, 16. april, 14 udeležencev DVI Zasavje)

Društvo hrbtničarjev Zasavje

Realizacija športnih in rekreacijskih aktivnosti v letu 2016:

- terapevtska telovadba v dodatno ogrevani vodi bazena KRC Hrastnik (torek, od 16. do 18. ure, povprečno 38 udeležencev). Terapevtske telovadbe v vodi se udeležujejo tudi člani ostalih društev, povezanih z delom z invalidi,
- krajši pohodi po okolici Hrastnika, pohodi so prilagojeni zmožnostim udeležencev.

10 VERSKO IN DUHOVNO ŽIVLJENJE

10.1 Obiski verskega delavca

Dom starejših Hrastnik

Invalidom, ki so v trajni negovalni oskrbi v Domu starejših Hrastnik, se je redno omogočal obisk verskega delavca registrirane verske skupnosti. Župnik katoliške verske skupnosti pride v Dom starejših Hrastnik vsak petek in po potrebi ter obišče stanovalce, ki to želijo. V kolikor bi bila izražena želja, bi bil omogočen tudi obisk verskega predstavnika druge registrirane verske skupnosti.

Vsak teden se v Domu sestane skupina za verujoče, ki jo vodijo predstavniki Karitas.

V Domu se organizirajo maše za veliko noč, binkošti in božič.

11 SAMOORGANIZIRANJE INVALIDOV

11.1 Podpora samoorganiziranju invalidov

Občina Hrastnik je 28.12.2015 objavila Javni razpis za sofinanciranje društev, združenj, neprofitnih organizacij in humanitarnih organizacij v občini Hrastnik, na katerega se je prijavilo 22 društev, ki so povezana z delom z invalidi, in vključujejo v svoje članstvo občane Hrastnika. Dejavnost teh društev se je sofinancirala v skupni višini 9.996 EUR.

11.2 Programi društev in institucij

Društva in institucije, ki so povezane z delom z invalidi, imajo pester program aktivnosti. Vsa društva in institucije so realizirali svoje programe dela za leto 2016 v skladu z razpoložljivimi sredstvi. Realizacija aktivnosti po področjih dejavnosti je opredeljena v posameznih poglavjih Realizacije akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v Občini Hrastnik za obdobje 2015-2018 v letu 2016.

12 STARANJE Z INVALIDNOSTJO IN MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE

12.1 Projekt Starejši za starejše

Projekt Starejši za starejše, namenjen solidarnostni pomoči starejšim od 69 let, sta tudi v letu 2016 izvajala Društvo upokojencev Hrastnik in Društvo upokojencev Dol pri Hrastniku.

Društvo upokojencev Hrastnik

Na območju, ki ga pokriva Društvo upokojencev Hrastnik, so prostovoljke opravile 1.964 obiskov (45 na novo vključenih v projekt Starejši za starejše). V celotnem letu 2016 so prostovoljke Društva upokojencev Hrastnik opravile 3.013 ur prostovoljnega dela (2.266 ur prostovoljnega dela na terenu, 747 ur prostovoljnega dela za koordinacijo projekta).

Pomoč se je nanašala na prinašanje iz trgovine, dostavo hrane, branje, pomoč pri hišnih opravilih, prevoze, sprehode in druženje. V okviru projekta so se dostavljali tudi humanitarni paketi hrane. Dostavljeno je bilo 559 paketov (493 paketov Rdečega križa, 48 paketov Studio Moderna, 18 paketov SIBAHE - Slovenska banka hrane²), pri dostavi pa so sodelovali gasilci PGD Hrastnik mesto, ki so zagotavljali prevoz.

V Knjižnici Antona Sovreta Hrastnik sta bili izvedeni:

- prireditev v počastitev dneva žena in materinskega dne (marec, cca. 80 udeležencev) ter
- prireditev v mesecu novembru (cca. 80 udeležencev).

Vse, kar je bilo planirano v projektu Starejši za starejše, je bilo realizirano več kot stodontotno. Prostovoljke so ponosne na opravljeno delo in si takšnega uspeha želijo tudi v prihodnje, saj se zavedajo, da so z opravljenim delom pustile neizbrisano sled v najboljši možni obliki.

Prostovoljke so se udeležile tudi dveh izobraževanj:

- Etični kodeks organiziranega prostovoljstva,
- Predsodki, zamere, strahovi in jeza pri starejših.

---

² Banke hrane so neodvisne humanitarne organizacije po Evropi, ki so namenjene predvsem zbiranju in distribuciji kakovostne hrane za tiste, ki je nimajo ali se soočajo z njenim pomanjkanjem oz. za tiste, ki si zaradi oteženih življenjskih razmer ne morejo privoščiti ustreznega nakupa hrane.

Društvo upokojencev Dol pri Hrastniku

V okviru projekta Starejši za starejše je sodelovalo 15 aktivnih prostovoljcev, ki so v letu 2016 opravili 2013 ur. Obiskanih je bilo 144 občanov starejših od 69 let. Pomoč se je nanašala na druženje, sprehajanje, hišna opravila, dostavo hrane in družabne igre. V okviru projekta so se dostavljali tudi humanitarni paketi hrane iz zalog Karitasa in Rdečega križa. Dostavljeno je bilo 292 humanitarnih paketov, ki so jih v celoti dostavile prostovoljke.

12.2 Medgeneracijsko sodelovanje

Mladinski center Hrastnik

Kontinuiran program medgeneracijskega sodelovanja se je odvijal v Mladinskem centru Hrastnik. Aktivnosti so potekale preko organiziranih delavnic, druženja in laične pomoči mladih starejšim. V mladinskem centru izvajajo svojo dejavnost tudi neformalne skupine starejših, katere svoja znanja prenašajo na mlade. Mladi se odzivajo na aktivnosti drugih humanitarnih društev in Centra za socialno delo, kjer so občasno potrebni tudi prostovoljci.

V Mladinskem centru Hrastnik ustvarjajo in svoje bogate izkušnje prenašajo na mlade:

- vsak ponedeljek skupina pletilj Plave orlice,
- vsak torek likovna skupina Mozaik,
- vsak zadnji dan v mesecu prostovoljci projekta Starejši za starejše Društva upokojencev Hrastnik.

V mesecu marcu 2016 je potekala tudi delavnica Izdelovanje velikonočnih okraskov v sodelovanju s Plavimi orlicami.

Svet za invalide pri Občini Hrastnik
Predsednik
Gregor Erman